

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **M. O. a spol.**, pre trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005) a iné, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na verejnom zasadnutí 19. augusta 2010 v Bratislave, o odvolaniach obžalovaného M. O. a krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. apríla 2007, sp. zn. 6 T 3/2004, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 258 ods. 1 písm. d/ Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e** v celom rozsahu.

Podľa § 259 ods. 3 uvedeného Tr. por. obžalovaní

1/ **M. O.**, nar. X., trvale bytom B.,

2/ **R. B.**, nar. X., trvale bytom B.,

3/ B. K., nar. X., trvale bytom N.,

4/ T. V., nar. X., trvale bytom Z.

s ú v i n n í , ž e

dňa 10. júla 2003 asi o 00.56 hod. po vzájomnej dohode „fingovane prepadli“ predajňu čerpacej stanice S. v katastri obce B. a to tak, že službukonajúci pracovník obsluhy čerpacej stanice obžalovaný M. O. ostatným obžalovaným dopredu uviedol miesto uloženia peňazí a zabezpečil vhodnú dobu na prepadnutie, po čom obžalovaný R. B. v neskorých nočných hodinách dňa 9. júla 2003 priviezol na osobnom motorovom vozidle k obci B. obžalovaných B. K. a T. V. a zároveň im zabezpečil plynovú pištoľ, telefonicky kontaktoval obžalovaného M. O. a zisťoval situáciu na čerpacej stanici a po jej zistení obžalovaní B. K. a T. V. so zamaskovanými tvármi vošli do predajne čerpacej stanice, kde v tom čase okrem obžalovaného M. O. – teda obsluhy čerpacej stanice, sa nachádzali i ďalšie dve osoby – J. R. a M. M.; po vojení do predajne obaja obžalovaní vyzvali obžalovaného M. O., aby im vydal peniaze a obžalovaný T. V. s pištoľou v ruke donútil J. R. a M. M., aby si ľahli na zem a následne, keď obžalovaný M. O. otvoril pokladňu, ho obžalovaný T. V. vyzval, aby si tiež ľahol na zem, potom obžalovaný B. K. z vopred dohodnutých miest, t.j. z pokladne, zo šanóna položeného na skrinkách, z papierovej krabice uloženej na pulte a z ľavej zásuvky pultu odcudzil hotovosť v rôznych bankovkách a minciach v celkovej hodnote 94 292 Sk (3 129,92 eur); ďalej odcudzil 26 kusov Easy kariet v rôznych hodnotách a 29 kusov Prima kariet, všetky spolu v hodnote 19 710 Sk (654,25 eur), pričom obžalovaný T. V. po celý čas mieril pištoľou na prítomných. Po takto získanej finančnej hotovosti a veciach následne obžalovaní T. V. a B. K. odišli k odstavenému vozidlu, ktorým prišli, kde ich čakal obžalovaný R. B.. S odcudzenou finančnou hotovosťou a telefónnymi kartami sa všetci štyria obžalovaní rovnakým dielom rozdelili, a svojím konaním spôsobili poškodenému L. M. – A., škodu vo výške najmenej 114 002 Sk (3784,17 eur).

t e d a

obžalovaní M. O. a R. B.

- si prisvojili cudziu vec tým, že sa jej zmocnili a spôsobili tak škodu nie malú a spáchali taký čin ako členovia organizovanej skupiny,

obžalovaní B. K. a T. V.

- si prisvojili cudziu vec tým, že sa jej zmocnili a spôsobili tak škodu nie malú a spáchali taký čin ako členovia organizovanej skupiny,

- spoločným konaním iného hrozbou násilia nútili, aby niečo konal, pričom tento čin spáchali so zbraňou,

č í m s p á c h a l i

obžalovaní M. O. a R. B.

- trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z. z. účinného do 30. novembra 2003),

obžalovaní B. K. a T. V.

- trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z. z. účinného do 30. novembra 2003),

- trestný čin vydierania spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ uvedeného Tr. zák.

Z a t o s a o d s u d z u j ú :

obžalovaní M. O. a R. B.

Podľa § 247 ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z. z. účinného do 30. novembra 2003) každý na trest odňatia slobody vo výmere **2 (dva) roky**.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ a § 59 ods. 1 uvedeného Tr. zák. sa obom obžalovaným výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá na skúšobnú dobu v trvaní **3 (troch) rokov**.

obžalovaní B. K. a T. V.

Podľa § 247 ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z. z. účinného do 30. novembra 2003) s použitím § 35 ods. 1 uvedeného Tr. zák. každý na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere **2 (dva) roky**.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ a § 59 ods. 1 uvedeného Tr. zák. sa obom výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá na skúšobnú dobu v trvaní **5 (piatich) rokov**.

II. Podľa § 256 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) sa odvolanie obžalovaného M. O. **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 26. apríla 2007, sp. zn. 6 T 3/2004, boli obžalovaní M. O., R. B., B. K. a T. V. uznaní za vinných zo spáchania trestného činu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a obžalovaní B. K. a T. V. aj zo spáchania trestného činu vydierania spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť na skutkovom základe, že :

dňa 10. júla 2003 asi o 00.56 hod. po vzájomnej dohode „fingovane prepadli“ predajňu čerpacej stanice S. v katastri obce B. a to tak, že službukonajúci pracovník obsluhy čerpacej stanice obžalovaný M. O. ostatným obžalovaným dopredu uviedol miesto uloženia peňazí

a zabezpečil vhodnú dobu na prepadnutie, po čom obžalovaný R. B. v neskorých nočných hodinách dňa 9. júla 2003 priviezol na osobnom motorovom vozidle k obci B. obžalovaných B. K. a T. V. a zároveň im zabezpečil plynovú pištoľ, telefonicky kontaktoval obžalovaného M. O. a zisťoval situáciu na čerpacej stanici a po jej zistení obžalovaní B. K. a T. V. so zamaskovanými tvármi vošli do predajne čerpacej stanice, kde v tom čase okrem obžalovaného M. O. – teda obsluhy čerpacej stanice, sa nachádzali i ďalšie dve osoby – J. R. a M. M.; po vojení do predajne obaja obžalovaní vyzvali obžalovaného M. O., aby im vydal peniaze a obžalovaný T. V. s pištoľou v ruke donútil J. R. a M. M., aby si ľahli na zem a následne, keď obžalovaný M. O. otvoril pokladňu, ho obžalovaný T. V. vyzval, aby si tiež ľahol na zem, potom obžalovaný B. K. z vopred dohodnutých miest, t.j. z pokladne, zo šanóna položeného na skrinkách, z papierovej krabice uloženej na pulte a z ľavej zásuvky pultu odcudzil hotovosť v rôznych bankovkách a minciach v celkovej hodnote 94 292 Sk; ďalej odcudzil 26 kusov Easy kariet v rôznych hodnotách a 29 kusov Prima kariet, všetky spolu v hodnote 19 710 Sk, pričom obžalovaný T. V. po celý čas mieril pištoľou na prítomných. Po takto získanej finančnej hotovosti a veciach následne obžalovaní T. V. a B. K. odišli k odstavenému vozidlu, ktorým prišli, kde ich čakal obžalovaný R. B.. S odcudzenou finančnou hotovosťou a telefónnymi kartami sa všetci štyria obžalovaní rovnakým dielom rozdelili, a svojím konaním spôsobili poškodenému L. M. – A., škodu vo výške najmenej 114 002 Sk.

Za to bol obžalovaným M. O. a R. B. podľa § 247 ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody každému vo výmere 1 (jedného) roka, ktorého výkon im bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený s určením skúšobnej doby v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Obžalovaným B. K. a T. V. bol za to podľa § 235 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov, ktorého výkon im bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený s určením skúšobnej doby v trvaní 3 (troch) rokov.

Súčasne bolo podľa § 73 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. rozhodnuté o zhabaní plynovej pištole, ktorou bol inkriminovaný skutok spáchaný, pri vyslovení (podľa § 73 ods. 2 Tr. zák.), že vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát.

Proti tomuto rozsudku podali odvolania obžalovaný M. O. a krajský prokurátor, a to ihneď po jeho vyhlásení priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 513 spisu).

Obžalovaný M. O. následne odvolanie odôvodnil prostredníctvom obhajcu JUDr. J. H. písomným podaním zo 7. mája 2007 (č.l. 529 spisu). Odvolanie v ňom obmedzil výlučne na výrok o treste, ktorý považuje za nesprávny, nakoľko podľa jeho názoru splnil podmienky podľa § 24 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., v dôsledku čoho malo byť vo vzťahu k jeho osobe súdom prvého stupňa rozhodnuté o upustení od potrestania. V tejto súvislosti poukázal na to, že oproti iným obžalovaným sa dopustil len jedného trestného činu, spôsobenú škodu uhradil, pričom nabádal aj ostatných, aby tak urobili. Po spáchaní trestného činu prejavil snahu po náprave, pričom ním prejavená ľútosť bola vážna a úprimná. Uviedol, že si „odkrútil“ vojenskú základnú službu a už pomerne dlhý čas vedie riadny život. „Má vážnu známosť, avšak počas stíhania sa nemohol oženiť. Každý trest po uplynutí tak dlhého času už nie je trestom výchovným, ale je odplatou a je výsledkom medializácie veci.“ Poukázal na ustanovenia § 3 ods. 2, ods. 4, § 33, § 88 Tr. zák., ako aj na to, že okrem skutočnosti, že skutok spáchali „viac ako traja“ neexistuje žiadna prirážajúca okolnosť. Navrhol preto, aby odvolací súd podľa § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. prvostupňový rozsudok zrušil a podľa § 259 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo vzťahu k jeho osobe o upustení od potrestania. V závere uviedol : „Iba takýto rozsudok je rozsudkom zákonným a iba takýto rozsudok presvedčí médiá, že súd je skutočne nezávislým orgánom, a že sa nenechá nútiť a nedá sa ovplyvňovať neobjektívnymi a cieľenými článkami v niektorých „nefér“ novinami.“

Krajský prokurátor svoje odvolanie odôvodnil písomným podaním z 21. augusta 2007 (č.l. 548 spisu). Z protokolácie jeho odvolania na hlavnom pojednávaní (č.l. 513 spisu), ako aj z obsahu jeho písomného odôvodnenia vyplýva, že toto odvolanie smeruje proti výroku o vine aj treste vo vzťahu k všetkým štyrom obžalovaným a je podané v ich neprospech. Konkrétne namietal nesprávnosť právnej kvalifikácie žalovaného skutku súdom prvého stupňa a domáhal sa jeho posúdenia v súlade s obžalobou, v ktorej konanie obžalovaných bolo posúdené ako konanie organizovanej skupiny, čo odôvodňuje právnu kvalifikáciu tohto skutku podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 5 Tr. zák. Nestotožnil sa s názorom krajského súdu, že obžalovaní svojím konaním nenaplnili pojmové znaky organizovanej skupiny v zmysle § 89 ods. 26 Tr. zák. V tejto súvislosti poukázal na to, že všetci obžalovaní uviedli, že na prepade benzínového čerpadla sa spolu dohodli, pričom nápad vyšiel od obžalovaného B.. Pred samotným činom sa stretli dva až tri krát

a o spôsobe vykonania „lúpeže“ hovorili. Rozdelili si jednotlivé úlohy tak, že obžalovaný B. zabezpečil motorové vozidlo, plynovú pištoľ, kuklu na zamaskovanie a dával pozor, obžalovaný O. uložil peniaze v priestoroch benzínky a vopred o tom informoval spoluobžalovaných, obžalovaní K. a V. sa priamo zúčastnili na skutku, pričom obžalovaný K. zabezpečil druhú kuklu na zamaskovanie. Všetci štyria obžalovaní zhodne uviedli, že po číne sa s peniazmi, resp. telefónnymi kartami, podelili rovnými dielmi. To, že obžalovaní vopred plánovali „prepad“ benzínového čerpadla je zrejmé nie len z toho dôvodu, že viackrát o tom hovorili, ale i z toho, že o takýto „prepad“ sa pokúsili už skôr pred inkriminovaným skutkom. Úlohy si medzi sebou rozdelili, pričom koordinátorom celej akcie bol obžalovaný B.. Konanie páchatel'ov v posudzovanom prípade podľa neho nie je spolupáchatel'stvom, avšak ide o „klasický príklad organizovanej skupiny.“ Navrhol preto, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. e/ Tr. por. zrušil a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. tomuto súdu prikázal vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací postupujúc v intenciách § 564 ods. 4 teraz účinného Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 253 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por.; preto v zmysle § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia mohli podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc aj na (prípadné) chyby odvolaním nevytýkané, pričom zistil, že odvolanie krajského prokurátora je dôvodné, zatiaľ čo odvolanie obžalovaného M. O. je potrebné podľa § 256 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd vykonal dokazovanie v rozsahu požadovanom ustanovením § 2 ods. 5 Tr. por. a vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 Tr. por. Nezistil pritom dôvod na doplnenie dokazovania, ani skutočnosť, že by dôkazy krajský súd vykonal neobjektívne.

V odôvodnení písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku krajský súd vyložil, ktoré skutočnosti považoval za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, hodnotiac aj obhajobu obžalovaných a argumenty uvádzané krajským prokurátorom.

Vo vzťahu k skutkovým záverom prvostupňového súdu odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá ustanoveniu § 125 Tr. por., preto v podrobnostiach poukazuje na tam uvedené dôvody, ktoré si osvojuje.

Krajský súd však pochybil pri právnom posúdení inak správne zisteného skutkového stavu veci podľa príslušných ustanovení Trestného zákona, keď konanie obžalovaných vo vzťahu k trestnému činu krádeže kvalifikoval ako spolupáchateľstvo, hoci ich spoločné konanie, vzhľadom na vyššiu formu organizovanosti, naplnilo pojmové znaky organizovanej skupiny podľa § 89 ods. 26 Tr. zák.

Podľa citovaného zákonného ustanovenia sa **organizovanou skupinou rozumie spoločenie najmenej troch osôb na účely spáchania trestného činu, ktoré sa vyznačuje del'bou úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ich plánovaním a koordinovanosťou.**

Z vykonaného dokazovania v posudzovanej trestnej veci vyplýva, že priebeh samotného nahraného („fingovaného“) prepadnutia, resp. „lúpeže“ predajne čerpacej stanice v B. bol preukázaný (okrem svedkov M. M. a J. R.) predovšetkým výpoveďami samých obžalovaných, ktorí vo svojich priznávajúcich výpovediach z prípravného konania okolnosti pred „prepadom“, ako aj samotného „prepadu“ podrobne opísali.

Z týchto výpovedí zhodne vyplýva, že posudzovaný útok na majetok situovaný v predmetnej čerpacej stanici bol vopred plánovaný, keď všetci obžalovaní zhodne uviedli, že o možnosti tohto útoku sa rozprávali v období asi dva až tri týždne pred jeho uskutočnením. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že pre naplnenie znaku plánovitosti (pri organizovanej skupine) nie je nevyhnutné reálne fyzické stretnutie sa všetkých jej členov (na jednom mieste v rovnakom čase). Môže ísť aj o niekoľko izolovaných stretnutí jednotlivých členov, na ktorých dochádza k dohode o spoločnom postupe na páchaní konkrétneho trestného činu.

V posudzovanom prípade preto „plánovitosť konania“ všetkých štyroch obžalovaných nevyklučuje len tá skutočnosť, že obžalovaný O. sa pred inkriminovaným činom fyzicky nestretol a nerozprával s obžalovaným V.. Títo sa dokonca ani nemuseli vôbec poznať (i keď z výpovedí oboch možno usudzovať, že minimálne z videnia sa poznali), pričom podstatné je, že obaja o svojich úlohách (existencii ďalšej osoby s určenou čiastkovou

úlohou) vedeli. Svedčí o tom výpoveď obžalovaného O. z 29. októbra 2003 (č.l. 88 spisu), v ktorej tento pri opise rozhovoru s obžalovaným B. v bare u M., ktorý sa mal uskutočniť asi dva týždne pred skutkom, uviedol : „... spýtal som sa ho ako si to predstavuje. Potom mi povedal, že okrem neho v tom budú ešte ďalší dvaja ...“. Rovnako aj obžalovaný V. vedel o úlohe obžalovaného O., hoci sa o nej dozvedel tesne pred uskutočnením „akcie“, ako vyplýva z jeho výpovede z 30. októbra 2003 (č.l. 129 spisu), keď uviedol : „...Ja som nevedel, že M. je v tom tiež zapletený nakoľko s ním som sa ja nestretol pred prepadnutím. Zo strany R. tesne pred prepadom som sa dozvedel, že niekto vo vnútri nám pomôže.....Ja s B. som išiel do vnútra predajne a vtedy som zistil, že ten čo nám má pomáhať je M. O.“

Z výpovedí obžalovaných je zrejmé, že úlohu koordinátora pri dohodovaní činu medzi nimi, najmä z hľadiska detailov plánovaného „prepadu“, hral obžalovaný B., ktorý sa pred ním niekoľkokrát stretol na jednej strane s obžalovaným O. a na druhej strane s obžalovanými K. a V..

Konanie vo forme organizovanej skupiny nevyklučuje skutočnosť, že jej niektorý člen disponuje len čiastkovými informáciami bez vedomosti o všetkých detailoch plánovaného trestného činu. Podstatná je jeho vôľa páchať konkrétny naplánovaný trestný čin spoločným koordinovaným konaním s minimálne ďalšími dvomi osobami s určitou del'bou úloh medzi nimi. Ani prípadná nevedomosť jedného člena skupiny o ďalšom členovi, ktorý má spáchanie naplánovaného trestného činu ešte viac uľahčiť, samo osebe nesvedčí o tom, že takéto zoskupenie nie je organizovanou skupinou. Je potrebné však zdôrazniť, že v posudzovanom prípade obžalovaný V., ako už bolo vyššie uvedené, vedel o spolupráci zamestnanca predajne čerpacej stanice (O.) ešte pred vniknutím do nej.

Napokon konanie obžalovaných jednoznačne vykazuje aj ďalší znak organizovanej skupiny, ktorým je „del'ba úloh“ medzi jej jednotlivými členmi. Koordinátor – pri plánovaní aj následnom postupe pri „prepade“ predajne – obžalovaný B. zabezpečil motorové vozidlo, jednu kuklu a zbraň – plynovú pištoľ (od svedka a súčasne zúčastnenej osoby M. H.), pred uskutočnením prepadu telefonicky prostredníctvom obžalovaného O. zisťoval situáciu na benzínovej pumpe, aby mohol určiť vhodný čas na vykonanie útoku, doviezol obžalovaných K. a V. na miesto činu, týchto čakal pri aute, aby ich následne po vykonaní útoku odviezol. Samotný útok („prepad“) mali za úlohu vykonať práve obžalovaní K. a V., pričom V. držiak plynovú pištoľ (bežným pohľadom vizuálne nerozlišiteľnú od strelnej

zbrane) v ruke mal spacificovať ostatné prítomné osoby, zatiaľ čo obžalovaný K. mal zobrať peniaze a ďalšie majetkové hodnoty z pokladne a ďalších vopred dohodnutých miest. Obžalovaný O. im mal svojou prítomnosťou v predajni uľahčiť vykonanie celého útoku, resp. zabezpečiť jeho hladký priebeh tým, že poskytol ostatným útočníkom informácie o mieste uloženia peňazí, informoval ich o vhodnom čase uskutočnenia útoku (telefonickým dohovorom s B.), ako aj samotným inscenovaním obete útoku (hoci v skutočnosti bol spoluútočníkom), čím vylúčil riziko odporu zo strany zamestnanca predajne, ktoré by tu v prípade prítomnosti iného, na predmetnom trestnom čine nezainteresovaného zamestnanca nevyhnutne bolo (bola tak vylúčená hrozba zapnutia poplašného systému alebo fyzický odpor zo strany zamestnanca).

Úvahy o tom, či by obžalovaní B., K. a V. uskutočnili „prepad“ predajne aj bez spoluúčasti obžalovaného O., nakoľko o tento sa menovaní pokúsili už tri dni pred inkriminovaným dňom, keď obžalovaný O. nemal službu, presahujú rámec posudzovania žalovaného skutku (predmetom obžaloby je skutok z 10. júla 2003), avšak vo vzťahu k posudzovanému skutku neúspešnosť tohto skoršieho „pokusu o prepad“ len potvrdzuje dôležitosť úlohy obžalovaného O. pre úspešnosť (hladký priebeh) vykonania plánovaného „prepadu“ v predmetnej predajni a svedčí o tom, že aj on bol platným (a nie menejcenným) článkom analyzovanej organizovanej skupiny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe týchto skutočností konštatuje, že konanie všetkých štyroch obžalovaných naplnilo pojmové znaky organizovanej skupiny podľa § 89 ods. 26 Tr. zák., v dôsledku čoho právne posúdenie nimi spáchaného skutku ako trestného činu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zo strany krajského súdu (bez toho, aby tým bola dotknutá správnosť posúdenia tohto skutku vo vzťahu k obžalovaným V. a K. aj ako - v jednočinnom súbehu s ním - spáchaného trestného činu vydierania spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.) je nesprávne.

Vo vzťahu k posúdeniu trestnosti posudzovaného skutku – ako trestného činu krádeže spáchaného 10. júla 2003 organizovanou skupinou, ktorou bola spôsobená škoda 114 002 Sk - v zmysle § 16 ods. 1 Tr. zák. odvolací súd konštatuje, že skutok je nevyhnutné právne posudzovať podľa zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z. z. účinného do 30. novembra 2003.

V zmysle zásady retroaktivity v prospech obvineného pri posudzovaní trestnosti činu vyjadrenej v § 16 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku totiž vyššie citované znenie Trestného zákona predstavuje jeho znenie pre obžalovaných najpriaznivejšie, a to z hľadiska posudzovania spôsobenej škody (ide o škodu nie malú), ako aj zákonom určenej sadzby trestu odňatia slobody (2 až 8 rokov).

Podľa zákona účinného v čase spáchania činu (10. júl 2003) by totiž obžalovanými spôsobená škoda 114 002 Sk predstavovala z hľadiska § 89 ods. 13 Tr. zák. „škodu väčšiu“, zatiaľ čo s ohľadom na zmenu zákona č. 90/96 Z. z. o minimálnej mzde s účinnosťou od 1. októbra 2003 ide „len“ o škodu „nie malú.“ Na druhej strane s účinnosťou novely Trestného zákona č. 403/2004 Z. z. bola od 1. augusta 2004 za posudzovaný skutok trestná sadzba sprísnená na 3 až 8 rokov odňatia slobody, v dôsledku čoho všetky neskoršie znenia uvedeného Trestného zákona (ktoré už uvedenú sadzbu nezmiernili) sú pre obžalovaných nepriaznivejšie, a preto ich nemožno aplikovať. Len marginálne je potrebné poznamenať, že po rekodifikácii trestného práva ani Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 (zákon č. 300/2005 Z. z.) v akomkoľvek jeho neskoršom znení (v dôsledku postupných noviel) nepredstavuje pre obžalovaných z hľadiska posudzovania ich trestnej zodpovednosti priaznivejšiu právnu úpravu (trestná sadzba 3 až 10 rokov určená v jeho § 212 ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ by ani po znížení jej hornej hranice v dôsledku prevahy poľahčujúcich okolností v zmysle § 38 nezmenila nič na ustanovenej dolnej hranici trestnej sadzby 3 roky, ktorá je pre obžalovaných v porovnaní s dolnou hranicou trestnej sadzby 2 roky zjavne nepriaznivejšia).

Vychádzajúc z uvedeného tak možno konštatovať, že napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa boli porušené ustanovenia Trestného zákona, a to § 16 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania žalovaného skutku, ako aj § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 5 a § 89 ods. 26 Trestného zákona v neskoršom znení pre obžalovaných najpriaznivejšom (teda v znení zákona č. 171/2003 Z. z. účinnom do 30. novembra 2003).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto na podklade odvolania krajského prokurátora podaného v neprospech všetkých štyroch obžalovaných proti výrokom o vine a uložených trestoch podľa § 258 ods. 1 písm. d/ Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre v týchto výrokoch zrušil a nakoľko

nové rozhodnutie bolo možné urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený, podľa § 259 ods. 3 uvedeného Tr. por. sám uznal obžalovaných M. O., R. B., B. K. a T. V. za vinných na rovnakom skutkovom základe ako súd prvého stupňa pre trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z. z. účinného do 30. novembra 2003) a obžalovaných B. K. a T. V. aj pre trestný čin vydierania spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ uvedeného Tr. zák.

S ohľadom na okolnosti posudzovanej trestnej veci ako aj osobné pomery obžalovaných, najmä na ich priznanie sa k spáchaniu žalovaného skutku, spoluprácu pri jeho objasňovaní s orgánmi prípravného konania, skutočnosť, že ide o prvopáchateľov, ktorí posudzovaný čin spáchali vo veku blízkom veku mladistvých, pričom tento čin oľutovali a poškodenému L. M. ešte v priebehu trestného stíhania nahradili spôsobenú majetkovú škodu, ktoré možno v zmysle § 33 aplikovaného Tr. zák. hodnotiť ako poľahčujúce okolnosti, odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že na obžalovaných v súčasnej dobe nie je nevyhnutné pôsobiť nepodmienečným trestom odňatia slobody, preto výkon uložených trestov odňatia slobody všetkým obžalovaným podmiennečne odložil s určením skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia diferencovane u obžalovaných O. a B. (3 roky) na strane jednej a obžalovaných K. a V. (5 rokov) na strane druhej, čo zohľadňuje tú skutočnosť, že poslední dvaja menovaní spáchali s trestným činom krádeže v jednočinnom súbehu aj trestný čin vydierania, pričom taký čin spáchali so zbraňou.

V tejto súvislosti odvolací súd zobral do úvahy aj dĺžku trestného stíhania obžalovaných a skutočnosť, že po spáchaní žalovaného skutku až doposiaľ sa nedopustili protizákonného konania, o čom svedčia doplnené odpisy registra trestov (zo 16. augusta 2010), podľa ktorých ani jeden z obžalovaných nemá záznam v registri trestov. Uložené tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom ich výkonu sú tiež určitým odškodnením za neprimeranú dĺžku trestného stíhania v posudzovanej trestnej veci, v zmysle platnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k Čl. 6 Dohovoru.

Reagujúc na odvolacie námietky obžalovaného M. O. formulované prostredníctvom jeho obhajcu, ktorými sa domáhal upustenia od potrestania podľa § 24 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

je potrebné konštatovať, že tieto sú celkom neopodstatnené, nakoľko povaha spáchaného činu - miera jeho závažnosti, takýto postup neodôvodňuje. Obžalovanému O. uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby s podmieneným odkladom jeho výkonu na primeranú skúšobnú dobu dostatočne zohľadňuje všetky ním uvádzané poľahčujúce okolnosti, ako už bolo uvedené vyššie. Vykonanie základnej vojenskej služby menovaného počas trestného stíhania, ako aj uvádzaná medializácia posudzovanej veci nemajú k otázkam viny a uloženia trestu v trestnom konaní žiadny vzťah. Právnomu poriadku Slovenskej republiky (zákon o rodine) nezodpovedá ani tvrdenie, že by obžalovaný nemohol počas jeho trestného stíhania uzavrieť manželstvo. Apelácia na odvolací súd, že len rozhodnutie o upustení od potrestania vo vzťahu k menovanému môže svedčiť o nezávislom rozhodovaní súdu je povaha a závažnosti ním spáchaného trestného činu celkom nepriliehavá. Nakoľko najvyšší súd zistil, že odvolanie obžalovaného M. O. nie je dôvodné, toto postupom podľa § 256 Tr. por. zamietol.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky bol na podklade odvolania krajského prokurátora povinný preskúmať správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia (§ 246 ods. 1 písm. a/, § 254 ods. 1 Tr. por.), preskúmal aj správnosť výroku napadnutého rozsudku o zhabaní veci – plynovej pištole, ktorá bola použitá pri spáchaní posudzovaného trestného činu a ktorej vlastníkom je M. H.. Krajský súd rozhodol o zhabaní uvedenej zbrane aplikujúc § 73 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., podľa ktorého možno zhabať vec aj vtedy ak to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný všeobecný záujem, najmä ak okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že vec bola získaná trestným činom.

V tejto súvislosti je nevyhnutné poznamenať, že žiadne v konaní zistené skutočnosti nenasvedčujú tomu, že by M. H. získal uvedenú plynovú pištoľ trestným činom. Nebolo ani zistené, že by o účele jej použitia (teda, že má byť použitá pri spáchaní trestného činu), v čase keď ju vypožičiaval obžalovanému B., vedel. Za týchto okolností dospel odvolací súd k záveru, že neexistuje žiadny dôvod v zmysle § 73 Tr. zák. na zhabanie predmetnej plynovej pištole jej vlastníkovi, a preto konštatuje, že vo vzťahu k výroku o zhabaní veci došlo napadnutým rozsudkom aj k porušeniu citovaného ustanovenia Trestného zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu, teda nie len vo výrokoch o vine a treste, ale aj vo výroku o zhabaní veci.

Zrušenie výroku o zhabaní veci bude následne odôvodňovať postup podľa § 80 ods. 1 Tr. por. o vrátení veci, ktorá už pre ďalšie konanie nie je potrebná, osobe, ktorá ju vydala.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. augusta 2010

JUDr. Štefan Michálik, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová